

8 Ιουνίου 2020

Ο Γέροντας Γεώργιος Γρηγοριάτης (Καψάνης) έναντι των νεώτερων προκλήσεων του ανθρωποκεντρικού ουμανισμού

/ Αφιέρωμα στον Γέροντα Γεώργιο Καψάνη

Ιερομόναχος Λουκάς Γρηγοριάτης

Γέροντας Γεώργιος Καψάνης

Ευχαριστώ τον αξιότιμο Πρόεδρο του Συλλόγου των Φίλων του Αγίου Όρους, κ. Γεώργιο Καροτσιέρη, για την ευγενή πρόσκλησι να ομιλήσω στην αποψινή εκδήλωσι, την οποία ο Σύλλογος των Φίλων του Αγίου Όρους διωργάνωσε, για να τιμήση τον μακαριστό Καθηγούμενο της Ιερας Μονής μας, τον πολυσέβαστο Γέροντα Γεώργιο Καψάνη. Παρίσταμαι και ομιλώ με την ευλογία του σεβαστού Καθηγουμένου μας, Αρχιμανδρίτου Χριστοφόρου, του οποίου τις ευχαριστίες και τις ευχές διαβιβάζω προς τον Πρόεδρο, τα μέλη του Συλλόγου των Φίλων του Αγίου Όρους και σε όσους τιμούν με την παρουσία τους την εκδήλωσί μας.

Γέροντας Γεώργιος Καψάνης

1. Ως «πολύεδρος αδάμας» ο μακαριστός Γέροντας αντανakλούσε τις ανταύγειες της θεοφιλούς ψυχής του προς διάφορες κατευθύνσεις. Η πολύπλευρη διακονία του προς την Εκκλησία, προς το Άγιον Όρος και προς τον λαό μας ήταν καρπός της Χριστοειδούς αγάπης του.

Από αγάπη δέχθηκε κοντά του τα πολλά πνευματικά του τέκνα, αποβλέπων ως καλός ποιμήν στην σωτηρία τους.

Από αγάπη προσέφερε τις δυνάμεις του στα κοινά του Αγίου Όρους για την αντιμετώπιση ποικίλων θεμάτων.

Από αγάπη επιδόθηκε στην αντιμετώπιση θεολογικών ζητημάτων που απασχολούσαν την Εκκλησία.

Από αγάπη προσέφερε λόγο στηρικτικό και παρήγορο σε ανθρώπους πάσης ηλικίας και τάξεως.

Από αγάπη, τέλος, ύψωσε την φωνή του και το ανάστημά του, για να βοηθήσει την δοκιμαζόμενη Εκκλησία.

Πριν από τρεις μήνες είχα την ευλογία να παρουσιάσω τον μακαριστό Γέροντα ως θεολόγο και να σκιαγραφήσω με αδρές γραμμές το περιεχόμενο της ψυχής του: την αγάπη του, την πίστι του, την ταπεινοφροσύνη του, την διάκρισί του, την προσευχητική και ησυχαστική του κατάσταση, και την θεολογική του μαρτυρία

στην σύγχρονη εκκλησιαστική ζωή. Σήμερα θα παρουσιάσω μία εξίσου σημαντική πλευρά της μαρτυρίας του: Την συνεισφορά του στον κοινό αγώνα της Εκκλησίας κατά των νεωτέρων προκλήσεων του ανθρωποκεντρικού ουμανισμού. Και το κάνω για δύο λόγους: Πρώτον, διότι κατά την τεσσαρακονταετή ηγευμενία του στην Μονή Γρηγορίου δεν έπαυσε να τονίζη την ανάγκη σταθεράς προσηλώσεως του λαού μας στην θεανθρωπίνη Παράδοσι της Ορθοδόξου Εκκλησίας μας. Και, δεύτερον, διότι είναι κοινή πλέον εμπειρία ότι στο διάστημα των τελευταίων δεκαετιών ο ανθρωποκεντρικός ουμανισμός έχει επιφέρει σοβαρές και αποκαρδιωτικές αλλοιώσεις στην φυσιογνωμία της ελληνικής κοινωνίας. Θεωρώ την αναφορά μου σε αυτόν τον αγώνα του Γέροντος Γεωργίου εποφειλόμενο χρέος, ανθ' ων εκείνος εκοπίασε για να μη ζημιωθή ο λαός μας πνευματικώς από τις επιδράσεις του ανθρωποκεντρικού ουμανισμού.

Στον όρο «ανθρωποκεντρικός ουμανισμός» ο Γέροντας έδινε την έννοια της φιλοσοφίας και της στάσεως ζωής, κατά την οποία κέντρο και μέτρο και κριτήριο πάντων είναι ο χωρίς Χριστό άνθρωπος, όπως ακριβώς έγγραφε το 1982 στο άρθρο του Ορθοδοξία και Ουμανισμός: «Ο άνθρωπος έχει πάντα την δυνατότητα της εκλογής μεταξύ ζωής ανθρωποκεντρικής (ουμανισμός) και ζωής θεανθρωποκεντρικής (ορθοδοξία). Στην πρώτη περίπτωση κέντρο, κριτή-ριο και τέλος των πάντων είναι ο άνθρωπος. Στην δεύτερα περίπτωση ο Θεάνθρωπος Λόγος του Θεού. Ο ουμανιστής άνθρωπος πιστεύει ότι μόνος του και χωρίς την χάρι και κοινωνία με τον Θεό ημπορεί να ολοκληρωθή και οικοδομήση τον πολιτισμό και την ιστορία. Ο Ορθόδοξος χριστιανός άνθρωπος πιστεύει ότι μόνο υπερβαίνοντας το “εγώ” και σε κοινωνία με τον Θεό ημπορεί να ολοκληρωθή και δημιουργήση αληθινό πολιτισμό και ιστορία»[1].

Στον αγώνα κατά των νεωτέρων προκλήσεων του ανθρωποκεντρικού ουμανισμού ήταν παρούσα όλη η Εκκλησία: η σεπτή Ιεραρχία, ο ιερός Κλήρος και ο ευσεβής λαός. Το εκκλησιαστικό αισθητήριο είχε κινητοποιήσει όλες τις δυνάμεις. Η συνεισφορά του Γέροντος Γεωργίου είχε δύο πλευρές: πρώτον, τις δυναμικές του παρεμβάσεις, που απέβλεπαν στην αναχαίτιση των κυμάτων του νέου ουμανισμού, και δεύτερον την αθόρυβη προσπάθειά του να δημιουργήση τις προϋποθέσεις για την αντιμετώπιση των προκλήσεων. Διότι ο π. Γεώργιος δεν έγγραψε μόνο, ούτε μίλησε μόνο, αλλά και προσευχήθηκε, και πόνεσε, και έκανε τον πόνο του αναφορά προς τον Ουράνιο Πατέρα. Αυτή η δεύτερη πλευρά της προσφοράς του δίνει την απάντησι στο παράπονο, που ενίοτε έφθανε στα αυτιά του: «γιατί δεν μιλάει το Άγιον Όρος». Όταν οι περιστάσεις και οι δυσκολίες της υγείας του δεν επέτρεπαν να γράψη ένα κείμενο, έβγαινε από την καρδιά του ένας πόνος και μία κραυγή ικεσίας προς τον δυνάμενον σώζειν εκ θανάτου (πρβλ. Εβρ. 5, 7). Και, επιπλέον, έβγαινε από τα χείλη του λόγος παρακλητικός και ενισχυτικός προς το «μικρόν

ποίμνιον» που τον επισκεπτόταν, ώστε να καλλιεργήται στις συνειδήσεις των πιστών Χριστιανών πνεύμα προσωπικής αντιστάσεως στο ισοπεδωτικό ουμανιστικό ρεύμα.

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

[1] Βλ. το απόσπασμα στην νεωτέρα έκδοσι του άρθρου στο βιβλίο Αρχιμ. Γεωργίου, Καθηγουμένου Ιεράς Μονής Οσίου Γρηγορίου, Ορθοδοξία και Ουμανισμός - Ορθοδοξία και Παπισμος, έκδοσις 4η, Ιερά Μονή Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος 1998, σελ. 13.

<https://bit.ly/3h3X3v7>